

T Á J É K O Z T A T Ó *

*az államháztartás központi alrendszerének
2015. december végi helyzetéről*

2016. január

---

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

Az utóbbi időszakban jelentős mértékben csökkent hazánk gazdaságának sebezhetősége. Az emelkedő béreknek, valamint a foglalkoztatás és a fogyasztás élénkülésének köszönhetően kiegyensúlyozott növekedési pályára állt a magyar gazdaság. A kedvező folyamatok eredményeként 2015-re nézve az államháztartás hiánya 2 % körül lesz, míg az államadósság szintje várhatóan 76 % alá csökken.

A kormány azon törekvése, hogy a magyar gazdaság kitettségét csökkentse, megvalósulni látszik. Ezért is fontos fejlemény, hogy most már nemcsak néhány húzóágazatnak köszönhető a siker, hanem annak is, hogy folyamatosan emelkednek a bérek, valamint bővül a foglalkoztatottság és a fogyasztás. A bruttó keresetek a tervezett 4,8% helyett 6,2%-kal emelkedtek, míg a foglalkoztattak száma 563 ezerrel nőtt 2010 óta. Mindez pozitív hatással van a költségvetési folyamatokra.

Ehhez a kormány intézkedései mellett az alacsony, 0% körüli infláció, a pozitív külkereskedelmi mérleg és a tartósan alacsony olajárak is hozzájárultak. Külön kiemelendő az EKÁER és az online pénztárgépek bevezetése, aminek köszönhetően mintegy 550 milliárd forinttal haladták meg az adóbevételek az eredetileg tervezett előirányzatokat.

Az államháztartás központi alrendszerének 2015. évi előzetes hiánya 1218,6 milliárd forint lett. Ezen belül a központi költségvetés 1195,9 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 24,9 milliárd forintos deficittel, míg az elkülönített állami pénzalapok 2,2 milliárd forintos szufficittal zárták az évet. 2015 utolsó hónapjában a központi alrendszer hiánya 247,8 milliárd forintot tett ki.

Az államháztartás stabilitását jelzi, hogy több jelentős, közel százmilliárdnyi adósságátvállalás (BKV, MTVA), illetve a migránshelyzet 84 milliárd forintos váratlan költsége ellenére a várakozásokhoz képest jóval kedvezőbben alakult a mérleg. A 892,4 milliárd forintos módosított törvényi előirányzatnál 326,2 milliárd forinttal magasabb ugyan a pénzforgalmi hiány, de ez a hazánknak jogosan járó uniós bevételek mintegy 560 milliárd forintos elmaradásával magyarázható. Amennyiben ezt nem vesszük figyelembe, a pénzforgalmi hiány jelentősen kedvezőbb képet mutat a költségvetési törvényben jóváhagyott összegnél. Azonban továbbra is fontos hangsúlyoznunk, hogy ezeknek a bevételeknek az elmaradása az államháztartás eredményszemléletű, azaz az uniós módszertan szerinti egyenlegét nem befolyásolja, ezeket a költségvetés elszámolhatja.

A 2014. évhez viszonyítva összesen 848 milliárd forinttal magasabban alakultak a főbb adóbevételek, ami a hazai gazdaság teljesítményének és a gazdaság fehérítése érdekében meghozott kormányzati intézkedések (online pénztárgépek, EKÁER) eredményességének köszönhető. Tavaly a központi költségvetés kamategyenlege nemcsak 38,1 milliárd forinttal mutat kedvezőbb értéket az előző évihez képest, hanem a törvényi előirányzathoz viszonyítva is mintegy 14 milliárd forinttal.

Az önkormányzati alrendszer és a kormányzati szektorba besorolt nem államháztartási szervezetek, valamint az egyéb módszertani korrekciókat tartalmazó teljes körű adatok március végén, az Európai Uniónak hivatalosan megküldendő jelentéssel egyidejűleg

válnak publikussá. Ugyanakkor az előzetes pénzforgalmi bevételi és kiadási számadatok megerősítik, hogy a kitűzött 2,4%-os GDP-arányos uniós módszertan szerinti hiánycélnál kisebb lehet a kormányzati szektor egyenlege.

A magyar reformok tehát a költségvetési politikában is működnek, amit a kiszámítható és felelősségteljes kormányzati gazdálkodás egyértelműen bizonyít.

Központi költségvetés

A központi költségvetés bevételei mintegy 128 milliárd forinttal alacsonyabb összegben teljesültek az előző évhez képest. Ennek háttérében elsősorban az uniós bevételek mintegy 560 milliárd forintos elmaradása áll. Magasabban teljesültek viszont az előző évhez képest – többek között – a társasági adóból, az általános forgalmi adóból, a személyi jövedelemadóból származó bevételek. A központi költségvetés bevételei a törvényi módosított előirányzathoz képest mintegy 807 milliárd forinttal teljesültek magasabban. Jelentősen meghaladták az előirányzatot a társasági adóból, az általános forgalmi adóból, a jövedéki adóból és a személyi jövedelemadóból származó bevételek. Lényegesen növekedtek továbbá a költségvetési szervek bevételei és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját (hazai) bevételei is.

A központi költségvetés kiadásai mintegy 251 milliárd forinttal teljesültek nagyobb összegben az elmúlt évhez képest. Ez főként annak köszönhető, hogy az előfinanszírozott uniós kifizetéseket a Kormány a kedvezményezettek részére teljesítette, ami mintegy 570 milliárd forintos kiadásnövekedést jelentett. A két év összehasonlítását befolyásolta az is, hogy 2014-ben megtörtént a helyi önkormányzatok adósságkonszolidációja, ahol 68,8 milliárd forint törlesztési célú támogatást fizetett ki a költségvetés. Ugyanakkor elmaradtak többek között a garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz és a helyi önkormányzatok támogatása, valamint az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások is.

2015-ben a központi költségvetés kiadásai a törvényi módosított előirányzathoz képest közel 1162 milliárd forinttal teljesültek magasabban.

Kamatgyenleg

A kamatkifizetések 2015-ben 1205,8 milliárd forintot tettek ki, 140,1 milliárd forinttal kevesebbet, mint az előző évben, a kamatbevételek pedig 232,5 milliárd forintos szintet értek el, 102,0 milliárd forinttal kevesebbet az előző évinél. A nettó kamatkifizetés (973,3 milliárd forint) így összességében 38,1 milliárd forinttal lett alacsonyabb az előző évhez képest. A kamatgyenleg a 2015. évi törvényi előirányzathoz viszonyítva is mintegy 14 milliárd forinttal kedvezőbb lett.

Társadalombiztosítási alapok

A társadalombiztosítási alapok 2015. évi 24,9 milliárd forintos deficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap 5,0 milliárd forintot meghaladó többletéből, valamint az Egészségbiztosítási Alap 29,9 milliárd forintos hiányából tevődik össze. 2014-ben az alapok együttesen 8,0 milliárd forintos többlettel zárták az évet. A különbség elsősorban a bevételi oldalon jelentkezett, az alapok összes bevétele 23,4 milliárd forinttal alakult alacsonyabban az előző évhez képest. Az elmaradás alapvetően a

szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevétel jelentős növekedése következtében az előző évhez képest jelentősen lecsökkent központi költségvetési támogatás (Egészségbiztosítási Alap) következménye. A kiadási oldalon kismértékű növekedés következett be az egy évvel korábbi teljesítéshez viszonyítva. A kiadásokon belül a nyugdíjkiadások 74,0 milliárd forinttal haladták meg az előző év kiadásait, amely a 2015. január 1-jétől megvalósult nyugdíjemeléssel függ össze. Növekedtek továbbá a gyógyszer-támogatásra, a gyógyító-megelőző ellátásra, a gyermekgondozási díjra és a táppénzre fordított összegek is.

A 2015. évi költségvetési törvény mind a két alap esetében a bevételek és kiadások egyensúlyával számolt, ezzel szemben a Nyugdíjbiztosítási Alap többlettel, az Egészségbiztosítási Alap viszont 29,9 milliárd forintos deficittal zárta az évet. A hiány főként a gyógyszer-támogatás, a gyógyító-megelőző ellátás és a gyógyászati segédeszköz kiadások törvényi előírányzathoz viszonyított többletéhez kapcsolódott, tekintve, hogy a Kormány az év második felében saját hatáskörében döntött ezen előírányzatok megemeléséről.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok 2015. évi 2,2 milliárd forintos többlete a 2014. évhez képest kisebb lett. Az alapok összes bevétele 39,7 milliárd forinttal, kiadásai pedig 43,1 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak az előző évhez képest. A bevételek közül elsősorban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék alapot megillető hányadából és a szakképzési hozzájárulásból származó bevételek, a szakképzési egyéb bevételek, valamint a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap és a Bethlen Gábor Alap bevételei lettek magasabbak. A kiadások közül – többek között – a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadása, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap és a Bethlen Gábor Alap kiadásai teljesültek magasabban az előző évhez képest.

Az elkülönített állami pénzalapok egyenlege a törvényi módosított előírányzathoz képest azonban kedvezőbb lett. A jelentős egyenlegjavulás (53,1 milliárd forint) egyrészt a bevételek 19,6 milliárd forintos többletéből, másrészt a kiadások 33,5 milliárd forintos elmaradásából fakad. A kiadások közül az előírányzattól kisebb összegben teljesültek a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap kiadásai, továbbá a Nemzeti Foglalkoztatási Alapon belül a 2014-2020-as időszak munkaerőpiaci program előfinanszírozásához kapcsolódó kiadások, valamint a Start-munkaprogram kiadásai.

Az államháztartás központi alrendszerének 2015. évi előzetes pénzforgalmi adatai a következők:

	milliárd forintban	milliárd forintban		Index (%)
	2014. évi tény	2015. évi törvényi módosított előirányzat (1)	2015. I-XII. hó előzetes tény (2)	előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-816,6	-841,4	-1 195,9	142,1
bevétel:	11 954,3	11 018,9	11 826,1	107,3
kiadás:	12 770,9	11 860,3	13 022,0	109,8
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	5,6	-51,0	2,2	
bevétel:	471,3	491,4	511,0	104,0
kiadás:	465,7	542,4	508,8	93,8
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	8,0	0,0	-24,9	
bevétel:	5 032,8	4 935,4	5 009,4	101,5
kiadás:	5 024,8	4 935,4	5 034,3	102,0
EGYENLEG ÖSSZESEN	-803,0	-892,4	-1 218,6	136,6
bevétel:	17 458,4	16 445,7	17 346,5	105,5
kiadás:	18 261,4	17 338,1	18 565,1	107,1

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

1. A **társasági adóból** a központi költségvetésben december végéig 548,8 milliárd forint bevétel keletkezett, ami a költségvetési előirányzatot 207,4 milliárd forinttal, a 2014. évi teljesítést 154,0 milliárd forinttal (39%-kal) haladta meg. A befizetések 30,9%-kal magasabban, míg a kiutalások 0,5%-kal alacsonyabban alakultak az előző évinél. A befizetések jelentős túlteljesüléséből mintegy 107 milliárd forint rendkívüli befizetésekhez kapcsolódik. A befizetések növekedésében a vállalatok nyereségének növekedésén túlmenően szerepet játszottak egyrészt a piaci folyamatok alakulása, másrészt a 2015-től hatályba léptetett, a gazdaság fehéritésére, a nagy adózók hatékonyabb adóellenőrzésére, a visszaélések visszaszorítására irányuló intézkedések és a minimumadózási szabályok szigorítása is.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben december végéig 10,1 milliárd forint bevétel realizálódott, amely teljesítés a költségvetési

előirányzattól 34,4%-kal, a 2014. évi bevételtől 10,5 milliárd forinttal maradt el. Az alacsonyabb bevétel mögött az árfolyamgát rendszerének lezárása áll.

A **cégautóadóból** december végéig 31,5 milliárd forint bevétel teljesült, amely a költségvetési előirányzatot 9,5%-kal haladta meg, míg az előző évi bevételtől 0,2 milliárd forinttal maradt el.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén 2015-ben a központi költségvetésben 41,6 milliárd forint bevétel keletkezett, amely teljesítés a költségvetési előirányzattól 6,9%-kal maradt el, a bázisévet viszont 6,6 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés háttérében az előzetes információk alapján az adónem alanyi körének profitnövekménye áll.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** december végéig 89,4 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel a költségvetési előirányzatot 6,7%-kal haladta meg, míg a 2014. év teljesítéstől 7,4 milliárd forinttal maradt el. Az alacsonyabb bevétel háttérében az eva hatálya alá tartozó adózók számának csökkenése áll.

Az **energiaadóból** 18,1 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek 2015-ben, amely a költségvetési előirányzatot 16,5%-kal, az előző évi bevételt 3,5 milliárd forinttal haladta meg. A magasabb bevétel háttérében a befizetések növekedése és a kiutalások csökkenése áll.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron – a jóváírások és terhelések egyenlegeként- az éves adatok alapján 5,6 milliárd forint bevétel keletkezett, amely teljesítés a költségvetési előirányzattól 7,3%-kal maradt el, a bázisévet viszont 0,1 milliárd forinttal haladta meg.

Bányajáradék címén december végéig 35,0 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely teljesítés a költségvetési előirányzattól 28,6%-kal maradt el. A 2014. évi adatokhoz képest 28,0 milliárd forinttal volt alacsonyabb a befizetés, melynek háttérében a Brent kőolaj árának jelentős csökkenése áll.

A **játékadóból** 2015-ben 32,8 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely teljesítés a költségvetési előirányzattól 17,4%-kal, a 2014. évi befizetésektől 1,8 milliárd forinttal maradt el.

Az **egyéb befizetések** mérlegsoron december végéig 21,5 milliárd forint volt a bevétel, ami az egy évvel korábbi, 24,2 milliárd forint összegű bevételtől 2,7 milliárd forinttal maradt el. Ezen a mérlegsoron a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételekből** 2015-ben összesen 391,5 milliárd forint bevétel teljesült, amely 64,5 milliárd forinttal haladta meg a 2014. évit. E bevételek között jelennek meg az elektronikus útdíjból származó bevételek, a hulladéklerakási járulékok, a karkedvezmény-biztosítási járulékból származó bevételek, a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjakkól, valamint a különféle bírságokból származó bevételek is. Ezen belül a legnagyobb tételt az elektronikus útdíj 144,8 milliárd forintot kitevő összege képviselte. A

2014. évhez viszonyított többlet döntő részét az magyarázza, hogy 2015 januárjától az egyéb központosított bevételek mérlegsoron jelenik meg az időalapú útdíj is.

A **pénzügyi szervezetek** 2010-ben bevezetett **különadója** soron december végéig a központi költségvetésnek 149,6 milliárd forint bevétele származott, amely a költségvetési előirányzatot 3,7%-kal, a 2014. évi teljesítést 1,0 milliárd forinttal haladta meg. Az előirányzathoz viszonyított magasabb teljesülés elsősorban annak köszönhető, hogy az előirányzatban szereplő, az ukrán válság kapcsán elszenvedett veszteségekhez kapcsolódó adókedvezmény igénybevételére az EU Bizottság kifogása miatt nem nyílt lehetőség.

A szintén 2010-ben bevezetett **egyres ágazatokat terhelő különadóból** 2015-ben 258,2 millió forint bevétel származott. 2013. január 1-jétől az adónem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt még jelentkezett bevétel.

A **kisadózók tételes adója** mérlegsoron december végéig 54,4 milliárd forint bevétel teljesült, ami az egy évvel korábbi, 42,2 milliárd forint összegű bevételt 12,2 milliárd forinttal haladta meg. Az eltérés fő oka, hogy a bázishoz képest mintegy 33,6 ezer fővel emelkedett a kisadózók tételes adóját választó adóalanyok száma. A 2015. évi teljesítés a költségvetési előirányzattól 3,5%-kal maradt el.

A **kisvállalati adó** jogcímen 2015-ben 11,0 milliárd forint bevétel realizálódott, mely teljesítés a költségvetési előirányzattól 33,1%-kal, az előző évi bevételtől 1,7 milliárd forinttal maradt el, melynek háttérében meghatározóan a 2015. január 1-jétől megváltozott előlegfizetésre vonatkozó szabályozás, kisebb részben az adózók számának csökkenése áll. Az előirányzathoz viszonyított eltérés oka az adónemre áttérő adózók számának tervezettől való elmaradása. (Az átlépések alacsonyabb száma más adó- és járulékbevételi sorokon többletbevételt jelentett, így javította a költségvetés egyenlegét.)

A **közműadó** mérlegsoron december végéig 55,9 milliárd forint bevétel teljesült, amely a költségvetési előirányzatot 3,5%-kal, a 2014. évi összeget pedig 0,9 milliárd forinttal haladta meg.

A **reklámadó** mérlegsoron 2015-ben 6,1 milliárd forint bevétel teljesült, mely a költségvetési előirányzattól 7,8%-kal maradt el, az előző évi bevételt viszont 2,8 milliárd forinttal haladta meg. A magasabb teljesülés háttérében a 2014. évi időarányos befizetés, valamint a 2015. július 1-jétől hatályos jogszabályváltozás hatása áll.

2. A 2015. évben a költségvetésnek 5508,8 milliárd forint bruttó **általános forgalmi adó** bevétele keletkezett, mely a 2014. évi bázisértéket (5140,9 milliárd forint) 367,9 milliárd forinttal (7,2%-kal) múlta felül. Ezen belül az önadózói (belföldi) befizetések összege 5131,8 milliárd forintot tett ki, mely a bázisértéket (4800,8 milliárd forint) 331,0 milliárd forinttal (6,9%-kal) haladta meg.

A korábbi, vámhatóság által beszedett bevételek utáni befizetések (összesen 377,0 milliárd forint, melyből 240,9 milliárd forint az import utáni és mintegy 136,1 milliárd forint a dohánytermékek utáni áfabefizetés) a bázishoz képest 36,9 milliárd forinttal (10,9%-kal) nőttek. A magasabb teljesülést a dohánytermékek, valamint az importtermékek utáni befizetések bázisszint feletti alakulása eredményezte. A dohánytermékek utáni bevételek alakulásának háttérében többek között az év végén tapasztalt készletezési hatások is szerepet játszottak, illetve a bevételeket a fogyasztási szerkezet átrendeződése miatti adóalap-csökkenés is befolyásolta. Az import termékek utáni bevétel növekedésének háttérében az élénkülő importforgalom hatása áll.

A kiutalások 2223,1 milliárd forintos összege 117,8 milliárd forinttal (5,6%-kal) növekedett a bázishoz (2105,3 milliárd forint) képest. Ennek háttérében elsősorban a befizetések növekedése áll, melynek következtében a magasabb befizetéseket magasabb visszaigénylések kísérték.

Mindezek alapján december végéig 3285,7 milliárd forint nettó általános forgalmi adó bevétel keletkezett, ami az egy évvel korábbi összeget (3035,6 milliárd forint) 250,1 milliárd forinttal (8,2%-kal) haladta meg.

A nettó áfabevétel a módosított törvényi előirányzatot 65,3 milliárd forinttal (2%-kal) múlta felül. Az áfabevételek emelkedésében a növekvő fogyasztás és a gazdaságfehérítő intézkedések (online pénztárgép áthúzó hatása, EKÁER beindulása) játszottak szerepet.

A **jövedéki adóból** származó bevétel 2015-ben 998,4 milliárd forintot tett ki, amely a módosított előirányzatot 46,9 milliárd forinttal (4,9%-kal) múlta felül. A magasabb teljesülésben főként a dohánytermékek adójegy elvitelének, valamint az üzemanyag-forgalomnak a kedvezőbb alakulása játszott szerepet. A 2015. évi bevétel az egy évvel korábbi összegnél 79,5 milliárd forinttal, 8,7%-kal magasabb. Az üzemanyagok esetében 583,7 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 47,4 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki bevételnél. A befizetések növekedését elsősorban a gázolaj, másodsorban a benzin forgalmának bázisévhez mért növekedése magyarázza. A dohánygyártmányok jövedéki adója (323,6 milliárd forint) 35,7 milliárd forinttal volt magasabb a 2014. évi bevételnél. A magasabb teljesülés háttérében a piaci szerkezet átrendeződése (cigarettről fogyasztási dohányra való forgalomátterelődés), valamint az év végén tapasztalható készletezés hatása áll. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 91,1 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely 3,6 milliárd forinttal alacsonyabb a bázisidőszaki összegnél. Az alacsonyabb teljesülés az alkoholtermékek esetén tapasztalt 2014. év végi készletezésnek köszönhető, melynek oka a népegészségügyi termékadó alkoholtermékekre történő 2015. január 1-jei kiterjesztése.

A **regisztrációs adóból** 2015-ben 21,4 milliárd forintos bevétele keletkezett a költségvetésnek, amely a költségvetési előirányzatot 9,2%-kal, a 2014. évi bevételt 2,6 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés háttérében a gépjármű forgalomba helyezések növekedése áll.

A **távközlési adóból** december végéig 54,8 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek, amely teljesítés a költségvetési előirányzattól 2,8%-kal, a 2014. évi bevételtől 1,2 milliárd forinttal maradt el.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsoron a költségvetésnek 2015-ben 207,7 milliárd forint bevétele keletkezett, mely a költségvetési előirányzatot 0,7%-kal haladta meg, az előző évi teljesítéstől viszont 70,2 milliárd forinttal maradt el. Az alacsonyabb teljesülés háttérében a kincstár befizetéseinek – jogszabályváltozás miatti – csökkenése áll, melyet részben kompenzált a pénzforgalmi szolgáltatók magasabb befizetése.

A **biztosítási adóból** december végéig 30,0 milliárd forint bevétel keletkezett, mely a költségvetési előirányzatot 4,8%-kal, a 2014. évi teljesítést 1,3 milliárd forinttal haladta meg.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele 2015-ben 1688,6 milliárd forint volt, amely az 1772,7 milliárd forintos bruttó befizetés és a 84,1 milliárd forintos kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel a költségvetési előirányzatnál 3%-kal, a 2014. évi teljesítésnél 99,5 milliárd forinttal magasabb. Az előző évhez képest a befizetések 115,3 milliárd forinttal (7%-kal), míg a kiutalások 15,8 milliárd forinttal (23,2%-kal) nőttek. A befizetések növekedésének háttérében alapvetően a bérkiáramlás emelkedése, míg a kiutalások növekedésének háttérében az éves szja-bevallásban igénybe vehető családi járulékkedvezmény áll.

Az **illetékbecfizetések** – a 2014. év bevételéhez viszonyítva 13,4%-kal, 16,1 milliárd forinttal magasabb – összege 136,4 milliárd forintot tett ki, mely a költségvetési előirányzatot 13,7%-kal haladta meg. A nagyobb teljesülés háttérében az előző év azonos időszakához viszonyított magasabb összegű befizetések állnak.

A **gépjárműadóból** december végéig 43,9 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, mely a költségvetési előirányzattól 3,5%-kal maradt el, a 2014. évi bevételt viszont 1,5 milliárd forinttal haladta meg. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának 2013. évi változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

4. A 2015. évben a **központi költségvetési szervek bevételei** összesen 1937,2 milliárd forintot tettek ki, mely 5,7%-kal magasabb a 2014. évi bevételeknél (1833,3 milliárd forint), és 64,4%-kal túlteljesült a 2015. évi törvényi módosított előirányzathoz képest (1178,4 milliárd forint). Az intézmények érintett időszaki bevételei közül az alábbi tételek emelhetők ki: 1077,8 milliárd forintot az államháztartáson belülről jövő működési célú támogatások, 368,3 milliárd forintot az államháztartáson belülről jövő felhalmozási célú támogatások, 122,3 milliárd forintot a közhatalmi, 308,9 milliárd forintot a működési bevételek tettek ki. A fennmaradó részt a

felhalmozási bevételek, a működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök, illetve az azonosítás alatt álló bevételek alkották.

5. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele** a 2015. évben 150,4 milliárd forint volt, ami 67,1 milliárd forinttal magasabb a 2014. évi bevételhez képest (83,3 milliárd forint), és 123,4 milliárd forinttal magasabb, mint a 2015. évi módosított előirányzat (27,0 milliárd forint).
6. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei** között az **EU támogatás** a 2015. évben 1160,1 milliárd forint volt, amely 552,9 milliárd forinttal kevesebb, mint a 2014. évi teljesítés. Ez a bevétel elsősorban a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (1018,5 milliárd forint), valamint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (118,2 milliárd forint) keretében került felhasználásra. A bevételek elmaradásának oka, hogy Brüsszelből nem érkeztek meg a várt igénylések a folyamatban lévő auditok miatt (a szükséges egyeztetések jelenleg is folynak). A pénzforgalmi bevételek elmaradása az eredményszemléletű (ún. ESA) hiányt nem rontja, mert a be nem érkezett összegek eredményszemléletben bevételként elszámolhatóak.
7. **A központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege a 2015. évben 29,8 milliárd forint volt, amely 0,8 milliárd forinttal alacsonyabb az előző év befizetéseivel képest (2014-ben 30,6 milliárd forint), illetve 16,0 milliárd forinttal maradt el a 2015. évi törvényi módosított előirányzattól (45,8 milliárd forint). Ebből 25,1 milliárd forintot tett ki a költségvetési törvény 9. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség teljesítése. A fennmaradó összeg elsősorban a 2015. évi költségvetési törvény 9. § (8) bekezdésében előírt befizetési kötelezettség – a Munkahelyvédelmi Akcióval összefüggésben a szociális hozzájárulásiadó-változásból eredő kiadási megtakarítás befizetése a központi költségvetési szervek által – teljesítéséből származik.
8. Az **elkülönített állami pénzalapok befizetése** címen a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap 10,0 milliárd forintot teljesített, ezzel eleget tett a törvényben előírt kötelezettségének.
9. A **helyi önkormányzatok befizetései** címen 2015 végéig a teljesítés 15,8 milliárd forint volt, ami 7,3 milliárd forinttal alacsonyabb, mint az előző évben. Ez a sor tartalmazza a tárgyévvel megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeit, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát, a Munkahelyvédelmi Akcióval összefüggő befizetéseket, továbbá a köznevelési intézmények működtetésével kapcsolatos önkormányzati befizetéseket.
10. A **társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak befizetése** a Nyugdíjbiztosítási Alap 2015. évi befizetéseit tartalmazza. Ez összesen 74,8 milliárd forintot tett ki, melyből 69,0 milliárd forint a 2015. évi költségvetési törvény 35. § (4)

bekezdésében előírt, az alap kiegyensúlyozását szolgáló befizetés, 5,8 milliárd forint pedig a 2014. évi zárszámadási törvény 15. § (2) bekezdésében előírt, az alap 2014. évi többletének rendezésével kapcsolatos befizetés volt.

11. Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** 2015. évi összege 165,8 milliárd forint volt, amelynek közel felét (77,1 milliárd forint) az egyéb bevételek tették ki, itt jelenik meg a november hónapban megvalósult részvényértékesítés közel 75 milliárd forintos összege. A hasznosítási bevételek (50,9 milliárd forint) aránya közel 31%-ot ért el, ezen belül a legnagyobb összeg (közel 30 milliárd forint) az osztalékfizetésekből származik. Az értékesítési bevételek összege 37,6 milliárd forint volt, ennek meghatározó tétele az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítési bevétele (25,8 milliárd forint) volt. A 2015. évi bevétel 109,2 milliárd forinttal alacsonyabb az előző évinél, az elmaradás nagyságrendje abból ered, hogy 2014-ben a frekvenciahasználati jogosultságok értékesítéséből származó 130,6 milliárd forint növelte az állami vagyonnal kapcsolatos bevételeket.
12. A költségvetés **kamatbevételei** 2015-ben 232,5 milliárd forintot tettek ki. A forintban fennálló követelések 233,5 milliárd forint összegű kamatbevételt eredményeztek a költségvetésben. Ebből az MNB a Kincstári Egységes Számla (KESZ) után 11,2 milliárd forintot fizetett. A fennmaradó rész döntően a hiányt finanszírozó és adósságmegújító államkötvények után származott. A devizában fennálló követelésekből nem volt kamatbevétel, a negatív kamatlábak következtében mintegy 1 milliárd forint kiadás keletkezett. A tárgyidőszaki bevételek összege 102,0 milliárd forinttal alacsonyabb az előző évhez viszonyítva, ami alapvetően két tényezőre vezethető vissza: a forintban fennálló követelések kamatbevétele mintegy 99 milliárd forinttal, továbbá a devizában fennálló követelések kamatbevétele 3 milliárd forinttal lett alacsonyabb a 2014. évinél.

A módosított előirányzathoz képest 107,7 milliárd forinttal magasabb a bevételek összege. A forintban fennálló követelések kamatbevétele 110,8 milliárd forinttal magasabb, a devizában fennálló követelések kamatbevétele pedig 3,1 milliárd forinttal alacsonyabb volt az előirányzatnál.
13. Az **egyéb bevételek** összege 2015-ben 32,7 milliárd forintot tett ki, mely több mint három és félszerese volt a törvényi előirányzatnak (367,9%). A túlteljesülés fő oka, hogy a 2014. évi – elsősorban kötelezettségvállalással nem terhelt – maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen mintegy 17 milliárd forint került elszámolásra az egyéb bevételek között.
14. Az **egyéb uniós bevételeken** belül 2015-ben a behajtott vámbevételek és cukorágazati hozzájárulások Magyarországot illető 25%-aként 13,6 milliárd forint realizálódott, amely az előirányzat 121,8%-a, míg az uniós támogatások utólagos megtérüléseként 25,7 milliárd forint (59,7%) folyt be a központi költségvetésbe.

B.**A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT**

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások a 2015. évben 305,4 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 7,7%-kal haladta meg az előző évben történt teljesítés értékét. A különbség egyrészt a helyközi személyszállítási közszolgáltatások korábbi évek költségtérítési elszámolásához kötődő, valamint az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítéséhez kapcsolódó magasabb mértékű kifizetésekre vezethető vissza. Az érintett költségtérítési előirányzatok nagyobb mértékű folyósítása azzal magyarázható, hogy a bázishoz mérten magasabb összegű előirányzatok terhére történt meg a kiadások teljesítése, míg az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítése esetében a magasabb összegű kifizetés a támogatási programhoz kapcsolódóan az Eximbank Zrt. kibővült termékkörének megnövekedett támogatási igényével indokolható. Az eltérés másrészt a helyközi személyszállítás, illetve a vasúti pályahálózat-működtetés éves költségtérítési kapcsán teljesített folyósítások magasabb összegéből fakad, amely az érintett előirányzatok 2014. évihez képest is magasabb összegének a Kormány által az 1081/2015. (III. 3.) számú határozattal jóváhagyott túllépésével magyarázható. Megemlíthető továbbá, hogy az érintett kiadások a 2015. évi törvényi előirányzatot összességében csupán 1,2%-kal haladták meg, amely eltérés az említett kormányhatározat alapján teljesített magasabb kiadás, illetve az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítése előirányzaton keletkezett megtakarítás egyenlegével indokolható.
2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a magyar állam évente közszolgálati hozzájárulást fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a **közszolgálati műsorszolgáltatás támogatása** címről a 2015. évben 69,9 milliárd forint kifizetés történt.
3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások a 2015. évben 97,8 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 5,2%-kal maradt el az előző évben történt teljesítés értékétől, és a 2015. évi törvényi előirányzatnak is csupán 94,1%-át jelentette. Az eltérések az alacsonyabb mértékű közlekedési szolgáltatói igénylésekre vezethetők vissza.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások a 2015. évben 109,3 milliárd forintot tettek ki, ami 14,6%-kal alacsonyabb a 2014. évhez viszonyítva. Az eltérés legfőbb oka, hogy 2015. február 1-jével a devizahitel-adósok tartozásállományát forintosították. További eltérés az előző évhez képest egyrészt a 2015. július 1-jétől bevezetett családi otthonteremtési kedvezmény, másrészt olyan egyéb tényezők együttes hatása is befolyásolja a mérleget, mint az árfolyam és a referenciahozamok, valamint az egyes konstrukciót igénybe vevők létszámának változása.

5. **A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** (a továbbiakban: NCSSZA) a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. Az NCSSZA-ból finanszírozott összes ellátásra kifizetett összeg közel megegyezik a törvényi előirányzattal. A családi támogatásokra 2015-ben összesen 416,6 milliárd forintot fordítottak, amely a 2014. évi kiadásoktól 6,3 milliárd forinttal maradt el. Ebből a családi pótléokra összesen 321,4 milliárd forintot, a gyermekgondozási segélyre 63,1 milliárd forintot, a gyermeknevelési támogatásra 12,0 milliárd forintot, az anyasági támogatásra pedig 5,6 milliárd forintot fizettek ki. Az életkezdési támogatásra folyósított összeg 2015-ben megközelítette az 5,5 milliárd forintot, a pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatásokra átutalt összeg pedig meghaladta az 5,2 milliárd forintot. A korhatár alatti ellátásokra 2015. december végéig 136,4 milliárd forintot folyósítottak, szemben az ezt megelőző évben e célra kifizetett 173,4 milliárd forinttal. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradéokra 56,0 milliárd forintot fordítottak, a szolgálati járandóságra kifizetett összegek pedig 80,4 milliárd forintot tettek ki. A csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. (Ezen létszámcsökkenés hatása meghaladta az ellátások 2015. januárban végrehajtott emelésének (1,8%) a hatását.) A 2015. évben a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra kifizetett összegek (130,9 milliárd forint) több mint kétszeresét tették ki az egy évvel korábbi kiadásoknak. 2015. januártól az NCSSZA kiadásai között jelenik meg a járási szociális feladatok ellátása, amely az ápolási díj és az időskorúak járadéka mellett márciustól a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az újonnan bevezetett egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás forrását is tartalmazza. Ezen ellátásokra december végéig összesen 67,6 milliárd forintot fordítottak. A különféle jogcímen adott térítések 2015-ben 24,2 milliárd forintot tettek ki, amely az előző évi teljesítéstől mindössze 0,5 milliárd forinttal maradt el. A térítéseken belül a legnagyobb összeget, 17,1 milliárd forintot a közgyógyellátásra fizették ki.

December utolsó napjaiban megelőlegezésre, kifizetésre került a 2016. januári családi pótlék, gyermekgondozási segély, gyermeknevelési ellátás, anyasági támogatás, fogyatékosági támogatás és a megváltozott munkaképességűek keresetkiegészítése, amely összesen mintegy 36,6 milliárd forintot tett ki. Ez azonban már a 2016. évi költségvetési kiadások részét képezi.

6. **A költségvetési szervek kiadásai** a 2015. évben 4443,3 milliárd forintot tettek ki, amely 6,6%-kal magasabb a 2014. évi kiadásoknál (4169,1 milliárd forint), és 32,1%-kal túlteljesült a 2015. évi módosított előirányzathoz képest (3362,4 milliárd forint). Az intézmények teljesítéséből 2454,8 milliárd forint a személyi juttatásokra, szociális hozzájárulási adóra és munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg. Ezen időszakban dologi kiadásokra 1285,7 milliárd forintot, beruházásokra pedig 428,2 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó

részt alapvetően a felújítások, az ellátottak pénzbeli juttatásai, az egyéb működési és felhalmozási célú kiadások alkották.

2015. július 1-jétől átlagosan 30%-os illetményemelésre került sor a rendvédelmi és a honvédelmi életpályák hatályba lépésével, illetve 5%-os emelésben részesültek az ezekben az ágazatokban foglalkoztatott közalkalmazottak is. A szociális ágazatban (decemberig tartó) bérkiegészítésre került sor 2015. július 1-jével. A kiadásokban szerepet játszottak a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó közfinanszírozott egészségügyi szolgáltatók tartozásának rendezésére az 1226/2015. (IV. 20.) Korm. határozatban biztosított 60,0 milliárd forint terhére történt kifizetések is.

7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak** 2015. évi teljesítése 1232,7 milliárd forintot tett ki, amely 13,4%-kal magasabb, mint a 2014. évben kifizetett összeg (1087,4 milliárd forint), és 12,3 milliárd forinttal több, mint a 2015. évi törvényi módosított előirányzat (1220,4 milliárd forint). Ezen időszak teljesítéséből az alábbi nagyobb tételek emelhetők ki: 305,9 milliárd forint kifizetés normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcstanoktatás és tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések, szociális célú humánszolgáltatások támogatása), 109,3 milliárd forint kifizetés az „Autópálya rendelkezésre állási díj” törvénysorról, 79,6 milliárd forint kifizetés az FM „Folyó kiadások és jövedelemtámogatások” törvénysorról, 52,0 milliárd forint kifizetés az NFM „Közúthálózat fenntartás és működtetés” törvénysorról, hozzávetőlegesen 50,3 milliárd forint a kormányhatározatok alapján történt maradványutalások összege, 34,7 milliárd forint folyósítása a megváltozott munkaképességűek támogatására, 27,6 milliárd forint a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások” törvénysorról, 27,0 milliárd forint az Unió Fejlesztések fejezet EU Önerő Alap törvénysorról operatív programok részére, továbbá 20,4 milliárd forint kifizetés a KKM „Beruházás ösztönzési célelőirányzat” törvénysorról.
8. A 2015. évben **a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásaiból** a kedvezményezettek részére összesen 2794,3 milliárd forint összegű kifizetés történt, amely 25,6%-kal (570,3 milliárd forinttal) több, mint a 2014. évi teljesítés. A jelentős, közel 2800 milliárd forintos kifizetés oka az, hogy a 2007-2013-as programozási időszak operatív programjai esetében 2015. december 31-ig be kellett fejezni a projekteket, így a fennmaradó teljes összeget ki kellett fizetni a kedvezményezetteknek 2015 végéig. Az uniós kiadási előirányzatokon belül az NSRK sorai 2453,8 milliárd forintban teljesültek. Az operatív programok közül a Környezet és Energia Operatív Program (716,2 milliárd forint), valamint a Közlekedés Operatív Program (711,8 milliárd forint) teljesítettek a legjobban. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program sorain a 2015. évben 286,4 milliárd forint összegben teljesült kiadás. Az új, 2014–2020-as programozási időszakra elfogadott operatív programok közül a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) esetében több mint

8 milliárd forint előlegkifizetés történt a 2015. évben, míg a Környezet és Energetikai Hatékonysági Operatív Program esetében 183,0 millió forint.

9. Az **elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen a 2015. évi adatok alapján 138,7 milliárd forint került átutalásra a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére. A törvényi módosított előirányzathoz képest a teljesítés 4,9 milliárd forintos többlettámogatást jelent, mely a Kormány döntése szerint a Bethlen Gábor Alap többletfeladatait finanszírozta.

10. A **Garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz** címen 2015-ben összesen 560,0 milliárd forint támogatás került átutalásra, amely majdnem teljes egészében az Egészségbiztosítási Alapot illette meg. Az Egészségbiztosítási Alapnak járulék címen átadott pénzeszköz – a törvényi előirányzattal megegyezően – 374,2 milliárd forintot tett ki, amely 3,8 milliárd forinttal magasabb az előző évben juttatott összegnél. Ez a hozzájárulás a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkezők (nyugellátásban részesülők, kiskorúak, felsőfokú tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett egészségügyi szolgáltatási járulék forrásául szolgál. A rokkantsági, rehabilitációs ellátások részbeni fedezetére 155,3 milliárd forint támogatást kapott az Egészségbiztosítási Alap, amely lényegesen elmaradt az előző évi összegtől, valamint – a rokkantsági, rehabilitációs ellátások alakulásával összhangban – a törvényi előirányzattól is. 2015. december végéig az Egészségbiztosítási Alap kiadásainak támogatására szolgáló pénzeszközátadás - a törvényi előirányzattal megegyezően - 30,0 milliárd forintot tett ki, 63,6 milliárd forinttal elmaradva a 2014. évi összegtől. A fennmaradó részt a társadalombiztosítási alapoknak az igazgatási szerveiknél foglalkoztatottak kompenzációjára, a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásaikra, valamint a Nyugdíjbiztosítási Alap központi hivatali szerve részére, kormányhatározat alapján, a kormányzati integrációval és a TÉBA családtámogatási rendszer működtetésével összefüggésben átutalt költségvetési támogatás tette ki.

11. A **helyi önkormányzatok támogatása** 2015-ben összesen 667,4 milliárd forintban teljesült, amely 56,2 milliárd forinttal alacsonyabb az előző évhez viszonyítva. A helyi önkormányzatok 2015. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 656,0 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2014. évi támogatástól mintegy 59,9 milliárd forinttal marad el (ennek döntő részét a segélyezési ellátások járási hivatalokhoz történő áttelepítése okozza). A 2015. évi jelentősebb tételek a következők:
  - a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása címről 537,2 milliárd forint, ezen belül:
    - = a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása alcímen 151,1 milliárd forint,
    - = a települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatására 165,7 milliárd forint,

- = a települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatására 189,6 milliárd forint,
- = a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatására 30,8 milliárd forint;
- a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatására 104,3 milliárd forint, ezen belül:
  - = a működési célú költségvetési támogatás 34,6 milliárd forint,
  - = a felhalmozási célú költségvetési támogatás 39,0 milliárd forint,
  - = az önkormányzati fejezeti tartalék 25,5 milliárd forint,
  - = a vis maior támogatás címről 5,2 milliárd forint;
- a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2015. évi kompenzációjára 8,7 milliárd forint;
- további új jogcímekre 17,2 milliárd forint

kifizetés történt.

12. **A támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez** kiadási tételről a 2015. évben nem történt kifizetés, ezzel szemben 2014-ben összesen 68,8 milliárd forintos terhelés mutatkozott. Ennek oka, hogy az előirányzat célja szűkült: míg 2014-ben alapvetően a 2014. február 28-áig lezajlott önkormányzati adósságkonszolidációban érintett, kis összegű adósságügyletek előtörlesztését szolgálta, és csak kisebb mértékben az adósságrendezési eljárás alatt lévő önkormányzatok eljárásának lezárását követő konszolidációt, addig 2015-ben már csak ezen utóbbi cél érdekében lett tervezve az előirányzat. Ennek megfelelően a hatályos költségvetési törvényben előirányzott 1,5 milliárd forintos összeg is mindössze 2,3%-a a 2014. évi előirányzatnak. Ugyanakkor 2015. június végéig lezárult az összes, még fennmaradt, az adósságkonszolidáció időpontjában adósságrendezési eljárás alatt lévő települési önkormányzat eljárása, így az előirányzathoz kifizetés már nem történt.
13. **A kamatkidadásokra** 2015-ben 1205,8 milliárd forintot fordított a költségvetés. A forintban fennálló adósság 879,6 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 770,9 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 84,3 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkidadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz, 326,2 milliárd forinttal terhelve 2015-ben a költségvetést. Ennek nagyobb része (287,3 milliárd forint) a devizakötvények kamatához kapcsolódik. A devizahitelek kamata 38,9 milliárd forintot tett ki. A kamatkidadások az előző évhez viszonyítva 10,4%-kal csökkentek.
- A kamatkidadások az előirányzatot 93,6 milliárd forinttal haladták meg. Ennek döntő részét az államkötvények után fizetendő kamatok 80,5 milliárd forintos túlteljesülése okozta. A devizaadósság kamatkidadásai 13,1 milliárd forinttal haladták meg az előirányzatot.
14. **A társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és pártalapítványok működésének támogatására szolgáló összegeket. A mérlegsorról a 2015. évben 3,8 milliárd forint kifizetés történt.

15. **A kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron 2015-ben 4,0 milliárd forint kiadás teljesült, ami a törvényi előirányzat 96%-át tette ki. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 1,5 milliárd forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 2,4 milliárd forintot fizettek ki, a fennmaradó összeg a folyósítási költségek fedezetéül szolgált.
16. **Az állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2015-ben 12,6 milliárd forint kiadást jelentett, melyből közel 7,9 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák kiadása, amely nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezési ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. A kazah BTA Bank fizetéképtelensége miatt érvényesített, valamint kisebb összegű, állami háttérű Mehib-biztosítások esedékes fizetési kötelezettségeként 3,5 milliárd forint kiadás merült fel. A további kifizetések (1,2 milliárd forint) az ún. lakáskezességekhez kötődő kezességek érvényesítéséből, valamint a takarékbetétekből eredő állami kezességek fizetési kötelezettségeiből adódtak. A 2015. évi adatok több mint 30%-kal kedvezőbb képet mutatnak az egy évvel korábbi időszakhoz képest. Összetétele ugyanakkor az egy évvel korábbi adatokhoz hasonló annyiban, hogy továbbra is a kkv-szektorhoz és a lakáskezességekhez köthető a beváltások döntő része.
17. **Az egyéb kiadások** összege 2015-ben 78,2 milliárd forint volt, amely meghaladta a törvényi előirányzatot, ugyanakkor 56,7 milliárd forinttal elmaradt a 2014. évitől, melynek fő oka, hogy 2015. január elsejétől megszűnt az ÁKK Zrt. tranzakciósilleték-fizetési kötelezettsége. A kiadásokon belül a legnagyobb tételt az adósságszolgálati járulékos kiadásokra kifizetett 41,1 milliárd forint jelentette. Ezenfelül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként 2015-ben 14,6 milliárd forintot fizetett a költségvetés. E kifizetések hazánk nemzetközi szervezetekben való tagságával kapcsolatos tagdíjbefizetésekből, hozzájárulásokból származnak.
18. **A hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron a 2015-ben teljesített kiadás 306,0 milliárd forint volt, amely a törvényi előirányzat 103,5%-a.
19. **Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** 2015. évi összege 284,7 milliárd forint volt, amelynek mintegy 70%-át (198,8 milliárd forintot) a felhalmozási jellegű kiadások teszik ki. Ez döntően egyrészt a társaságalapítások és tőkeemelések együttesen 139,7 milliárd forintos tételét, másrészt az ingatlanberuházási és -vásárlási jellegű kiadások 53,6 milliárd forintos összegét foglalja magában. A vagyonkiadások további összegén belül meghatározó az állami tulajdonú társaságok támogatására fordított 32 milliárd forint. A 2015. évi kiadások 126,7 milliárd forinttal maradtak el egy évvel korábbtól, mely eltérés döntően a 2014. decemberben lezajlott, együttesen 183 milliárd forintos részesedésvásárlási kiadásokkal magyarázható.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok 2015. évi többlete 2,2 milliárd forint lett. Az egyenleg a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap 22,4 milliárd forintos, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 12,1 milliárd forintos, a Nemzeti Kulturális Alap 3,4 milliárd forintos többletéből, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 35,0 milliárd forintos és a Bethlen Gábor Alap 0,7 milliárd forintos hiányából alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok 2015. évi többlete az előző évhez képest kisebb lett.

Az elkülönített állami pénzalapok előzetes egyenlege a törvényi módosított előirányzathoz képest is kedvezőbb lett, jelentős egyenlegjavulás (53,1 milliárd forint) mutatkozott.

2. A bevételek alakulása

2015-ben az alapok összes bevételei 39,7 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak az előző évhez képest. A bevételek közül elsősorban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék alapot megillető hányada, a szakképzési hozzájárulás és a szakképzési egyéb bevétel, valamint a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap és a Bethlen Gábor Alap bevételei lettek magasabbak.

A törvényi módosított előirányzathoz viszonyítva is 19,6 milliárd forinttal több bevétel folyt be. A Nemzeti Foglalkoztatási Alapnál a szakképzési és felnőttképzési egyéb bevétel címen a korábban kiutalt, de meghiúsult program miatti visszatérítésből több mint 9 milliárd forintos többletbevétel keletkezett. A Bethlen Gábor Alap bevételeit növelte, hogy kormányhatáskörben az alap többlettámogatásban is részesült.

3. A kiadások alakulása

2015-ben az alapok összes kiadásai 43,1 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak az előző évhez képest. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadása, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap és a Bethlen Gábor Alap kiadásai is magasabban teljesültek.

A törvényi módosított előirányzathoz viszonyítva az alapok kiadásai 33,5 milliárd forinttal alacsonyabban alakultak. A kiadások közül az előirányzatnál kisebb összegben teljesültek a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap kiadásai, továbbá a Nemzeti Foglalkoztatási Alap kiadásainál a 2014-2020-as időszak munkaerőpiaci program uniós előfinanszírozása, valamint a Start-munkaprogram kiadása.

III.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK GAZDÁLKODÁSA

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az alap a 2015. évet az előzetes tényadatok alapján mintegy 5 milliárd forint többlettel zárta. A 2014. évben az alap többlete 7,5 milliárd forint volt. Mindkét évben az alap nulla egyenleggel került megtervezésre.

2. A bevételek alakulása

Az alap 2015. évi bevételeinek összege 3084,0 milliárd forint volt, ami az éves törvényi előirányzat 102%-a. A teljesítés az előző évi bevétel 98,7%-a, ami döntő mértékben a szociális hozzájárulási adóbevételek Nyugdíjbiztosítási Alap és Egészségbiztosítási Alap közötti megosztási arányának változásával magyarázható. A bevételek bázisévhez képest alacsonyabb összege – költségvetési hozzájárulás nélkül is – megfelelő mértékű forrást biztosított a kiadások finanszírozására. A Nyugdíjbiztosítási Alap 2015. évi gazdálkodása kiegyensúlyozottnak tekinthető.

A bevételek legnagyobb részét képező szociális hozzájárulási adóból és biztosítotti járulékokból 3050,6 milliárd forint származott, ami az éves előirányzat 101,8%-a. Az előző évben 3094,5 milliárd forint volt az ezen a jogcímen képződött bevétel.

Az egyéb járulékok és hozzájárulások körbe a megállapodás alapján fizetők járulékai és az egyszerűsített foglalkoztatás utáni befizetés tartozik. A jogcímen befolyt bevételek összege 2015-ben 14,0 milliárd forint volt, ami az előirányzat 113,6%-a. A bevételek túlteljesülését az egyszerűsített foglalkoztatás keretében megfizetett közterhek jelentős többlete okozta.

A 2015. évben az alap részére megfizetett késedelmi pótlék és bírság összege 10,0 milliárd forintot tett ki, ami az éves előirányzat 83,8%-a. A teljesítés a bázisidőszakhoz képest 1,8 milliárd forinttal alacsonyabb volt. A szociális hozzájárulási adó megosztási arányának csökkentése a késedelmi pótlék és bírságbefizetések alacsonyabb teljesítésében is kifejtette a hatását.

2015-ben a Nyugdíjbiztosítási Alapba egyéb bevételek jogcímen 9,4 milliárd forint befizetés érkezett, ami mind az előirányzat, mind a bázisévi teljesítés több mint kétszerese. A túlteljesülés jelentős mértékben a magánnyugdíjpénztárakból a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépő pénztártagok Nyugdíjbiztosítási Alapba történt befizetéseinek köszönhető, ami a visszalépési lehetőségre vonatkozó szabályozás változásával magyarázható.

3. A kiadások alakulása

Az alap 2015. évi kiadásainak összege 3078,9 milliárd forint volt, ami a törvényi előirányzat 101,8%-a. Az előirányzatot meghaladó mértékű kiadásra az alap bevételei megfelelő mértékű fedezetet nyújtottak. A 2015. évi kiadások a bázisévhez képest alacsonyabban teljesültek, annak mindössze 98,8%-ában.

A nyugellátásokra fordított összeg a 2015. évben 2989,0 milliárd forint volt, ami az előirányzat 99,4%-ának felel meg. A nyugellátási kiadások alulteljesülése a korhatáremelés következtében alacsonyabb állományi létszám, az előző éveknél némileg magasabb halálozási ráta és a korhatár előtti ellátásokból a korbetöltött öregségi nyugellátottak körébe átlépők alacsonyabb száma együttes hatásaként értelmezhető. A nyugellátási kiadások a bázisévhez képest 102,5%-on teljesültek, ami a 2015. évben érvényesülő 1,8%-os mértékű nyugdíjemelés és a nyugdíjas állományi létszámban tapasztalható létszámcsere együttes hatását tartalmazza.

A nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek kiadásaira fordított összeg 11,4 milliárd forint volt, ami az éves előirányzatnál némileg magasabb, 107,9%-os, a bázisévi teljesítésnél pedig lényegesen alacsonyabb, 97,4%-os teljesítést eredményezett.

Az alap egyéb kiadásai (3,6 milliárd forint) lényegesen elmaradtak a tervezettől, a törvényi előirányzat 53,2%-át, valamint a bázisévi teljesítési adat 58,1%-át tették ki. Az alulteljesülés az alacsonyabb postaköltségeknek és az Európai Unió tisztviselőinek és más alkalmazottainak nyugdíjbiztosítási átutalásairól és visszautalásairól szóló kormányrendelet alapján teljesített nyugdíjtranszfer alacsonyabb összegének köszönhető.

A Nyugdíjbiztosítási Alap 2015. évi költségvetési befizetése 74,8 milliárd forint volt, amely a bázisévi teljesítés 40,5%-a.

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az alap 2015. évi költségvetése a bevételek és kiadások egyezőségét irányozta elő, 2015. évi egyenlege azonban 29,9 milliárd forint deficitet mutatott. Az alap a 2014. évet 0,4 milliárd forint többlettel zárta.

2. A bevételek alakulása

A 2015. december végéig befolyt összes bevétel 1925,4 milliárd forintot tett ki. Ez a 2015. évi tervezett bevételi főösszeget 0,8%-kal, 14,6 milliárd forinttal haladta meg, és 17,8 milliárd forinttal magasabb a 2014. évi értéknél.

A szociális hozzájárulási adó Egészségbiztosítási Alapot megillető része és a járulékok együttes összege 1003,9 milliárd forintot tett ki, a teljesítés a törvényi előirányzatot meghaladta (101,7%). Ezen bevételek a 2014. évi értéknél 44,4%-kal, 308,7 milliárd forinttal magasabbak voltak.

Az egyéb járulékokból és hozzájárulásokból – ide tartozik többek között az egészségügyi szolgáltatási járulék és a munkáltatói táppénz-hozzájárulás – 49,1 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az éves előirányzatot 8,4%-kal, a 2014. évi teljesítést 3,9 milliárd forinttal haladta meg.

Az egészségügyi hozzájárulás címen 166,3 milliárd forint bevételhez jutott az alap. A teljesítés az előirányzatnál 4,5 milliárd forinttal több, a 2014. évi tényadatnál 13,3 milliárd forinttal, 8,7%-kal lett magasabb.

A bevételek 29,3%-a, 564,9 milliárd forint költségvetési támogatás és térítés az előző évben átadott összeg 63%-a. A teljesítés 17,5 milliárd forinttal maradt el az előirányzattól, összefüggésben a rokkantsági, rehabilitációs ellátások kiadásainak teljesülésével. 2015-ben a járulék címen átvett pénzeszköz összege 374,2 milliárd forint, a rokkantsági, rehabilitációs ellátások részbeni fedezetére átvett összeg 155,3 milliárd forint, míg a tervezett pénzeszközátvételé 30,0 milliárd forint volt. A fennmaradó részt az egészségügyi feladatok ellátásával kapcsolatos hozzájárulás tette ki (5,4 milliárd forint).

Az egyéb bevételek összege 137,1 milliárd forintot tett ki, amely az előirányzat 105,5%-a, és 23,8 milliárd forinttal több a 2014. évi bevételnél. Az ide tartozó bevételek közül a baleseti adóból 27,5 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból 28,9 milliárd forint bevétel származott. A két adónem tekintetében a vizsgált időszak teljesítése összességében 12,6 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel korábbi értéket. Ebben a bevételi csoportban szereplő gyógyszergyártói és -forgalmazói befizetés összege 65,3 milliárd forintot tett ki, amely 12,6%-kal haladta meg az éves előirányzatot és 7,9 milliárd forinttal a 2014. évi tényadatot.

3. A kiadások alakulása

Az alap kiadásai 2015-ben 1955,3 milliárd forintot tettek ki, amely a tervezett kiadási főösszeget 2,3%-kal, 44,5 milliárd forinttal haladta meg.

Az alap kiadásainak 28,8%-át az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra fordított 563,6 milliárd forint összege adta, amely a tervezett érték 99,7%-a. Ezen belül a rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadások nagysága 318,3 milliárd forint volt, amely az előirányzatnál 17,7 milliárd forinttal kevesebb. A pénzbeli ellátások közé tartozó gyermekgondozási díjra 113,1 milliárd forintot, táppénzre 77,1 milliárd forintot fordított az alap. Mindkét ellátás esetében a vizsgált időszak teljesítése 8,9 milliárd forinttal haladta meg a 2014. évi értéket.

A kiadások 70,0%-át a természetbeni ellátások kiadásai tették ki, a teljesítés 1369,4 milliárd forint volt. Ezen belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező gyógyító-megelőző ellátásra kifizetett összeg 960,6 milliárd forintot tett ki, amely a törvényi előirányzatot 12,0 milliárd forinttal, a 2014. évi teljesítést 15,0 milliárd forinttal haladta meg.

A Kormány az 1980/2015. (XII. 23.) Korm. határozatában 12,0 milliárd forinttal megemelte a gyógyító-megelőző ellátás jogcímcsoporton belül az összevont szakellátás jogcím előirányzatát, amely tételes elszámolású gyógyszerek, eszközök beszerzésének finanszírozását szolgálta.

A gyógyszer támogatásra fordított kiadás 326,2 milliárd forintot tett ki, amely a törvényi előirányzatot 28,1 milliárd forinttal, a 2014. évi értéket 23,9 milliárd forinttal haladta meg. Az ellátás folyamatos finanszírozásának biztosítása érdekében a Kormány az 1778/2015. (X. 27.) Korm. határozatban döntött a gyógyszer támogatás kiadásai jogcím előirányzatának 24,6 milliárd forintos megemeléséről.

Gyógyászati segédeszköz támogatásra 59,0 milliárd forint kifizetés történt, ami az előirányzatnál 15%-kal (7,7 milliárd forinttal), az előző évi tényadtnál 3,1 milliárd forinttal több. A Kormány az 1778/2015. (X. 27.) Korm. határozatban döntött a gyógyászati segédeszköz támogatás jogcímcsoport előirányzatának 8,1 milliárd forintos emeléséről.

Az alapkezelő (OEP) 2015. évi működési kiadásai 9,9 milliárd forintot tettek ki, a teljesítés 12,3%-kal haladta meg a törvényi előirányzatot. A 2014. évi teljesítés minimális mértékben, 0,2 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2015. évi értéknél.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága december végéig 818,6 milliárd forinttal növekedett, amit három – egymást részben ellensúlyozó – tényező eredményezett. Az első tényező a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás – beleértve a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokat – 1595,9 milliárd forint értékben, ami főként a költségvetés éves hiányát és részben a devizalejáratokat finanszírozza. A második tényező a deviza-keresztárfolyamok jelentős változása, ami az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betétállományokat növelte 444,8 milliárd forint összegben. A harmadik – előbbiekkal ellentétes hatású – tényező a nettó devizalejárat 1185,4 milliárd forint értékben. A devizaárfolyam decemberi szintje csak kismértékben, 36,7 milliárd forinttal csökkentette az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét.

Az előzetes adatok szerint december végén a központi költségvetés forint- és devizaadóssága az alábbi táblázat szerint alakult:

(Mrd Ft)	2014		2015		Változás	
	záró	%	december	%	Mrd Ft	százalékpont
Forint	14 612,0	61,2	16 207,9	65,6	1 595,9	4,4
Hitel	623,3	2,6	694,1	2,8	70,8	0,2
Államkötvény	9 989,0	41,8	11 094,9	44,9	1 105,9	3,1
Lakossági állampapír	2 411,1	10,1	3 517,4	14,2	1 106,3	4,1
Diszkont kincstárjegy	1 588,6	6,7	901,6	3,7	-687,1	-3,0
Deviza	8 957,9	37,5	7 735,8	31,3	-1 222,1	-6,2
Összesen	23 569,9	98,7	23 943,7	96,9	373,8	-1,8
Egyéb kötelezettségek	311,2	1,3	756,0	3,1	444,8	1,8
Mindösszesen	23 881,1	100,0	24 699,7	100,0	818,6	0,0

A költségvetés forintadóssága december végéig 1595,9 milliárd forinttal nőtt, és 16 207,9 milliárd forintot ért el.

A **forinthitelek állománya** a vizsgált időszakban egyrészt a 230,6 milliárd forint értékű, a nemzetközi fejlesztési intézetektől projektfinanszírozási célú hitellehívás, másrészt a 22,3 milliárd forint értékű, MÁV-tól történő, az 52,3 milliárd forint értékű, BKV-tól történő, a 47,2 milliárd értékű, MTVA-tól történő forinthitel-átvállalás következtében nőtt, a 281,6 milliárd forint törlesztés következtében csökkent, így összességében 70,8 milliárd forinttal növekedett. A központi költségvetés forinthitel állománya december végén 694,1 milliárd forint értékű, külföldi hitelező felé fennálló hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 62,8%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 1525,1 milliárd forinttal, 15 513,8 milliárd forintra nőtt december végéig. Mindez a piaci államkötvények állománya 1195,3 milliárd forintos és a lakossági állampapír-állomány 1106,3 milliárd forintos növekedésének, valamint a diszkontkincstárjegyek állománya 687,1 milliárd forintos csökkenésének, továbbá a nem piaci államkötvények állománya 89,5 milliárd forint törlesztésének a következménye.

A *lakossági állampapírokon* belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 727,0 milliárd forinttal nőtt, a december végi állomány 1816,0 milliárd forint volt. A féléves kincstárjegy állománya 52,2 milliárd forintos növekedés következtében 81,0 milliárd forintra emelkedett december végére. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek*, valamint az *1 éves Kincstári Takarékjegy Plusz* együttes állománya összesen 48,3 milliárd forinttal 403,4 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható *Prémium Magyar Államkötvény* és a *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2015. december végén a 270,5 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 1198,3 milliárd forintot tett ki. A Babakötvényből december végéig 8,3 milliárd forint összegben került sor értékesítésre, így állománya elérte a 18,6 milliárd forintot. December végén a lakossági állampapírok állománya 3517,4 milliárd forintot tett ki, ami 1106,3 milliárd forint növekedést jelent 2014. december vége óta.

A *külföldi befektetők állampapír állománya* decemberben 23,6 milliárd forinttal csökkent. A hó végi 3896,0 milliárd forintos állampapír-állomány 977,2 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2014. december végi állománynál. A külföldi állomány 0,1%-a, 5,2 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 99,9%-a, 3890,8 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje december végén 5,13 év volt.

A központi költségvetés devizaadóssága december végéig 1222,1 milliárd forinttal 7735,8 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság belföldi devizakötvény-kibocsátás következtében 206,6 milliárd forinttal, a MÁV-tól történő devizahitel-átvállalás következtében 1,1 milliárd forinttal nőtt, a devizaadósság törlesztése ugyanakkor 1393,1 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság az árfolyamváltozás következtében 36,7 milliárd forinttal csökkent, és bruttó módon számítva a teljes adósság 31,3%-át tette ki december végén.

A teljes adósság 24,4%-át kitevő **devizakötvények** esetében, figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepdedési kötvény 206,6 milliárd forint összegű értékesítését, a 928,8 milliárd forint értékű devizakötvény-törlesztést és a 32,4 milliárd forintos árfolyamnyereséget, a devizakötvény-adósság 6039,0 milliárd forintot tett ki december végén, amely a 2014. év végéhez képest 754,6 milliárd forint csökkenést jelent.

A **közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek** – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá az átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 6,9%-át tették ki december végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 1,1 milliárd forint MÁV-tól történő devizahitel-átvállalás, 464,3 milliárd forint törlesztés és 4,4 milliárd forint árfolyamnyereség következtében 467,5 milliárd forinttal csökkent, és 1696,8 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swap műveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezett fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az ezen jogcímen elhelyezésre kerülő betét azt mutatja, hogy a nem euróban kibocsátott devizakötvények értéke mennyivel növekedett volna az államadósságon belül az eurókötvényekhez képest, ha nem lett volna átváltva arra. A nem euró devizakötvények és az azokra kötött swapok lejáratakor a swapon elért megtakarítást az állam realizálja, mivel a törlesztés az adósság euró értékének megfelelően alakul. Ezt követően az MtM betétnek a lejárt swapra eső részét az állam visszafizeti a partnernek, annak állománya lecsökken a megtakarítás nagyságával. (A februári dollárkötvény-lejárat hatására 39,7 milliárd forinttal csökkent az MtM állomány.) Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD, illetve a CHF) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A 2015. évben az egyéb kötelezettségek állománya 444,8 milliárd forinttal nőtt, és december végén 756,0 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A *diszkontkincstárjegyek decemberi aukcióin* a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,8-ről 1,7-re mérséklődött. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 3,5-ről 2,1-re csökkent.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó decemberi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 5 bázisponttal emelkedett, és 0,82%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó decemberi aukcióján a kialakult átlaghozam 1,20% lett, amely 25 bázisponttal magasabb a novemberi értéknél.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 2,08%-ot ért el az utolsó decemberi aukción, ami 20 bázisponttal haladja meg az utolsó novemberi aukción kialakult átlaghozamot. Az

5 éves kötvény utolsó decemberi aukcióján az átlaghozam 2,76%-ot ért el, ami 30 bázisponttal magasabb az utolsó novemberi aukción kialakulthoz képest, a 10 éves kötvény utolsó decemberi aukcióján kialakult 3,58%-os átlaghozama 30 bázisponttal magasabb az utolsó novemberi aukción kialakult átlaghozamnál.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve a 12 hónapos lejáraton 2 bázisponttal csökkent, a 3 és 6 hónapos, valamint az éven túli lejáratokon 1-20 bázisponttal emelkedett a referenciahozam. A jegybank Monetáris Tanácsa decemberben az 1,35%-os szinten tartotta a jegybanki alapkamatot.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 1 bázisponttal 0,80%-ra növekedett, a 6 hónapos hozam 7 bázisponttal 0,87%-ra nőtt, a 12 hónapos hozam 2 bázisponttal 0,93%-ra mérséklődött. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 20 bázisponttal 2,11%-ra, az 5 éves hozam 8 bázisponttal 2,55%-ra, a 10 éves hozam 4 bázisponttal 3,33%-ra, a 15 éves hozam 1 bázisponttal 3,88%-ra nőtt.

